

Deventer

Verbinding nr.46.
Nr.1826.

Dienstgeheim.

26 April 1950

Onderwerp : Werkstaking bij de C.V.Erven Ankersmit's Katoenfabrieken
te Deventer.

Betrouwbaarheid berichtgever : zeer betrouwbaar.

Waardering bericht : zeer betrouwbaar.

Tevens bericht gezonden aan : de Heer Procureur Generaal fgd-Directeur van Politie te Arnhem.

29 APR. 1950

04556

B 6.4.50
Ik heb de eer U te berichten, dat hedenmorgen, 26 April 1950

te 7.30 uur, ongeveer vijftig werknemers van de C.V.Erven Ankersmit's Katoenfabrieken te Deventer, die aldaar op de afdeling "fijnspinnerij" werkzaam zijn, in staking zijn gegaan, om aan hun eis, dat een op diezelfde afdeling werkzaam geweest zijnde jongen, die op 25 April j.l. wegens dienstweigering en brutaliteit tegenover zijn chef ontslagen was, weder in dienst zou worden genomen, kracht bij te zetten.

De stakers zijn bijna allen lid van de E.V.C., welke organisatie reeds geruime tijd een voorwendsel trachtte te vinden, om een staking in geheel bedrijf doorgevoerd te krijgen, waarbij de gewenste spanning reeds was bereikt door een geschil met de directie over de lonen.

Bij deze staking, waarvan het hiervorenomschreven "incident" de welkome aanleiding was, wordt tevens het geschil over de lonen als motief aangevoerd.

Het overige gedeelte van het ± 800 personen tellende personeel werkt thans normaal door, doch de directie verwacht spoedig stagnatie in de productie door het uitvallen van de voor het bedrijf belangrijke afdeling fijnspinnerij.

Wanordelijkheden deden zich tot dusver niet voor; aan de ingang van de fabriek wordt niet gepost.

Einde.

VERBINDING No. 50.

No. 1069,

Onderwerp: staking S.Cohen.

Gons chede

OP KAART
ACD/ *LB*
DAT: *2/1/50*
PAR: *EL*

2 Mei 1950.

6.414
4 MEI 1950
ACD/ *84792*

VERTROUWELIJK.

Hierbij heb ik de eer Uedelgestrenge te doen toekomen
een rapport betreffende de staking bij het confectiebedrijf
S.Cohen alhier.

W.

STAKING bij de Confectiefabriek S.Cohen te Enschede.

Aantal staksters: 14 (naaisters)

Totaal aantal arbeidsters: 25.

Duur: Van 5-4-50 te 16.30 uur tot 6-4-50 te 11.= uur;
24-4-50 van 16.30 uur tot 18.= uur;
vanaf 25-4-50 te 17.= uur.

De staking duurt thansnog voort.

Oorzaak: het weigeren van werkzaamheden, die waren blijven liggen, omdat andere naaisters afwezig waren en ontstemming over de loonvoorwaarden.

ok

Op de voorgrond traden:
Willemina de FLUITER, geb. 6-6-32 te Lonneker, naaister, wonende Dinkelstraat 23 te Enschede; haar vader werd in 1948 bekend als lezer van "De Waarheid" en heeft volgens uitlatingen van zijn dochter sympathie met deze staking en adviseerde telkens zijn dochter hoe de staksters moesten handelen;

oant ok

Albertha Johanna CUPERS, geb. 16-12-29 te Enschede, naaister, Brinkstraat 131, verstandelijk zeer slecht ontwikkeld, kan b.v. niet op de klok zien, hoe laat het is, dochter van C.P.N.er;

ok

Johanna SLACTER, geb. 8-5-30 te Enschede, naaister, Brinkstraat 135, waarschijnlijk niet georganiseerd.

X

Bij de eerste twee stakingen zijn de naaisters, waaronder ook een vijftal Duitse meisjes naar het plaatselijk EVC-bureau gegaan, teneinde bemiddeling van deze bond te verkrijgen. Hierop heeft de EVC-bestuurder F.LEUSHUIS een onderhoud met de directie gehad. Leushuis was hierbij zeer gematigd en beweerde zelfs deze wilde staking te veroordelen.

Nadien wenste de directie niet meer met een vertegenwoordiger van de EVC te spreken.

De in Duitsland woonachtige meisjes werd na de eerste staking de pas ingetrokken, doch zij hebben deze daarna weer terugontvangen, omdat zij door de Nederlandse staksters vrijwel gedwongen waren mee te staken en meegenomen waren naar het EVC-bureau, onder voorwendsel dat dit een onderafdeling van het Arbeidsbureau was. De Duitse meisjes hebben daarna niet meer gestaakt.

Op woensdagmorgen, 26-4-50 te ruim 7.= uur, ontloeg de directie drie meisjes, w.o. W. de Fluitter, op staande voet wegens opruiing tot dienstweigering.

De rest van de naaisters ging hierop wegens dit ontslag opnieuw in staking. Op het Arbeidsbureau ontvingen de staksters het advies, het werk te hervatten.

De staksters probeerden daarna herhaaldelijk de werkwilligen in het bedrijf, in het bijzonder de Duitse meisjes, over te halen tot staken. Zij postten bij de uitgang van het bedrijf en wachtten de autobus op, die de Duitse meisjes dagelijks naar hun woonplaats in Duitsland vervoert.

Aangezien verondersteld werd dat de werkwilligen op Donderdagavond 27-4-50 te 18.- uur zouden worden lastig gevallen door de stakende meisjes en ander publiek dat zich bij het bedrijf had verzameld (totaal plm- 75 personen) werd ter plaatse assistentie verleend door een zestal politie-ambtenaren, n.l. één hoofdinspecteur in burgerkleding en een vijftal geuniformeerde politie-ambtenaren, die de staksters en het publiek aanmaanden tot doorlopen. Hierbij namen de staksters een enigszins onwillige- en sommigen zelfs een dreigende houding aan.

De betrekkelijk korte straat waarin het bedrijf gevestigd is, werd daarna op vordering van de politie ontruimd, zonder dat hierbij gebruik behoeft te worden gemaakt van een wapenstok.

Het bericht in het dagblad "De Waarheid", dd. 28-4-50, waarin vermeld staat, dat de politiemannen overvloedig gebruik hebben gemaakt van granknuppels te snen male in strijd met de waarheid.

De werkwillige meisjes werden door de politie naar hun woning, en de Duitse meisjes naar de autobus, die hen naar Duitsland zou brengen, begeleid.

X
X
Op Vrijdag 28-4-50 vervoegden zich een drietal staksters, n.l. Tjitake REUVERS-BOS, geb. 26-11-28 te Enschede, naaste woneinde Getfertweg 10 te Enschede, inwonend dochter van het voormalig hoofdbestuurlid van de NVB; Eisina BOS-HUIZING geb. 29-10-05; A.J.CUPERS en J.SLAGTER voornoemd, bij de fabriek om met de directie een bespreking over het hervatten van de werkzaamheden te hebben. Omdat de twee laatstgenoemde inmiddels per aangetekend schrijven ontslag was aangezegd, weigerde de directie met dit drietal te confereren, zodat alleen T.REUVERS-BOS een onderhoud werd toegestaan.

ok -
Tijdens dit onderhoud vervoegde zich een zuster van één der ontslagen meisjes, n.l. Aleida Geertruida Gezina CUPERS, geb. 9-7-25 te Enschede, spoelster, wonende Brinkstraat 131, die niet in het bedrijf werkzaam was, aan het loket om de cheffin van de naisters te spreken over een andere aangelegenheid. Zij werd hiervoor niet toegelaten, waarop zij trachtte via het loket in het kantoor te komen. Dit werd haar hardhandig belet door S.Cohen en zijn bedrijfsleider. A.G.G.CUPERS, haar zuster A.J.CUPERS en J.SLAGTER sloegen daarop aan de straatzijde van het kantoor enige ruiten in. Zij werden onmiddellijk daarna door de ontboden politie overgebracht naar het bureau van politie, alwaar tegen hen proces-verbaal is opgemaakt terzake vernieling.

Op de avond van die dag werd door een aantal ATEK-bestuurders een korte vergadering gehouden op het EVC-bureau. Hierbij liet de secretaris-penningmeester van de ATEK, S.GRUGJES, zich zeer verontwaardigd uit over het optreden van de politie. Het zou z.i. niet lang meer duren, dat deze dienaren van de reactie hun trekken thuis zouden krijgen. Ook toonde hij zich ontstemd over het feit, dat er geen geld ter beschikking was om de stakende meisjes te ondersteunen. Besloten werd, dat er met steunlijsten zou worden gecollecteerd ten behoeve van de stakende meisjes.

Tot op heden is van dit laatste nog niet gebleken.

De staking duurt nog voort. Het verloop hiervan zal nader worden gerapporteerd.

Enschede, 1 Mei 1950.

Verbinding nr.46.
Nr.1826a.

Dienstgeheim.

4 Mei 1950.

Onderwerp : Werkstaking bij de C.V.Erven Ankersmit's Katoenfabrieken
te Deventer.

Betrouwbaarheid berichtgever : zeer betrouwbaar. X

Waardering bericht : zeer betrouwbaar.

Tevens bericht gezonden aan : de Heer Procureur Generaal ~~9 ME~~ Directeur
van Politie te Arnhem.

OP KAART
ACD/46
DAI: 27/6/50
PAR: EL

ACD/04937

In vervolg op mijn schrijven nr.1826a d.d. 26 April j.l.,

betreffende een bij de C.V.Erven Ankersmit's Katoenfabrieken te de-
zer stede uitgebroken werkstaking, heb ik de eer U te berichten,
dat op 2 Mei 1950 te 7.30 uur het werk door de stakers, uitgezonderd
een tweetal, dat door de directie werd ontslagen, is hervat. De sta-
king begon te voren al te verlopen en wel zodanig, dat op 28 April
1950 nog slechts 28 werknemers, van het aanvankelijke aantal van
± 50 staakten.

De E.V.C., onder aanvoering van de hoofdbestuurder Frits LEUSINK
uit Almelo, is tenslotte voor de druk van de Unie-bonden gezwicht,
doch zij verzekerde haar leden, dat de strijd aldaar tegen harder
werken en loonsverlaging zal worden voortgezet en dat men niet
moet denken, dat de staking verloren is.

De eisen van de stakers zijn door de directie niet toegewezen.
Wanordelijkheden hebben zich tijdens de staking niet voorgedaan.

Einde.

Bevelet waard:
Reushuis.
Frenck
Den Haag, 21.5.50
Almelo: Olsens
e PN
Wouter H.B. ATEK

PD. 859

Verbinding 54.

No. 406/50

Dienstgeheim.

OP KAART
ACD/ <i>W/S</i>
DAT: <i>451</i>
PAR: <i>71</i>

R A P P O R T

6.4.50
7 JULI 1950

ACD/ 00758

In de laatste tijden doet de E.V.C. hardnekkige pogingen om de arbeidsrust in de bedrijven te verstoren. Het is vooral de A.T.E.K., die te Groningen, en dat wel ten koste van alles en een ieder, probeert, onrust in de bedrijven te verwekken en indien het enigszins mogelijk is stakingen te forceren. Waren in het begin van de maand Juni 1950 de Tricotagefabriken van REINIER MULLER N.V., gevestigd te Groningen Meeuwerderweg 155 het mikpunt van onrustzaaiende E.V.C.-activiteit, later in de maand Juni 1950 bleek het, dat de E.V.C. vaste voet trachtte te krijgen in andere textiel-bedrijven te Groningen. Deze actie is momenteel nog in volle gang. In de loop van de laatste week bleek het, dat de E.V.C. haar rapporteurs in vele bedrijven heeft. Deze personen kloppen dan aan bij de E.V.C.-bestuurders te Groningen die in de moeilijkheden van de arbeiders een gereede kans zien het arbeidsproces in hoge mate te bemoeilijken en er op deze manier politieke munt uit te slaan. De Unie-bonden tonen zich daarbij waardige tegenhangers van de E.V.C..

Zoals bekend betaalden vele bedrijven na de bevrijding hogere lonen, dan hun was toegestaan door het college van Rijksbemiddelaars. Dit is ook steeds het geval geweest bij de N.V. MEINEN, een middelgrote textielfabriek, waar speciaal regenkleding wordt gefabriceerd en waar ongeveer een 200 personen werkzaam zijn. Het betalen van zwarte lonen had als gevolg gehad, dat de directie van deze N.V. reeds een twee-tal keren door de Rijksbemiddelaar op de vingers was getikt en een twee-tal behoorlijke geldboeten had gekregen. Daarbij kwam de toezegging? van de Rijksbemiddelaar, dat indien er weer tegen deze N.V., met betrekking tot de lonen, zou moeten worden opgetreden, het niet bij een geldboete zou worden gelaten. De directie heeft hierop gereageerd door een arbeids-analyst op het bedrijf te vragen. Deze heeft de werkzaamheden op het bedrijf zodanig ingedeeld, dat de meisjes door de zelfde prestatie te leveren op stukloon het zelfde loon konden verdienen. Deden ze meer dan zouden ze dus tot een hoger loon komen- deden ze minder dan verdienden de ook minder. Vorenstaande is ter ore gekomen van de E.V.C. te Groningen, die er onmiddellijk van maakte, dat de directie van de N.V. MEINEN er op uit was, het gehele personeel een behoorlijke loonsverlaging te bezorgen. Het bleek weldra, dat de E.V.C.-bestuurders Siebolt ADEMA, geboren te Amsterdam 29 Juni 1904 en Justus Frederik DERMIJN, geboren te Zaandam 5 Februari 1922 van plan waren deze kans aan te grijpen om het gehele bedrijf in staking te krijgen. Onder hun leiding werd op Donderdag 29 Juni 1950 in

[aangespoord

Alle stakers meldden zich op Dinsdag 4 Juli 1950 weer aan de fabriek om het werk te hervatten. De drie meisjes die als raddraaiers waren opgetreden, werden door de directie echter niet weer geaccepteerd. Dit was voor de E.V.C. andermaal een reden een vlugschrift uit te geven waarin werd ~~opgevoerd~~ tot een solidariteitsactie met de drie ontslagenen. Dat hiervan echter iets zal komen is niet waarschijnlijk. Deze zaak zal constant worden geobserveerd evenals de E.V.C.-activiteit. Bijzonderheden zullen worden gerapporteerd.

Alles had een rustig verloop. Het politie-optreden werd beperkt tot het houden van toezicht bij de in- en uitgang van de fabriek. - - - - -

5 Juli, 1950..

H/hw no. 123

ONDERWERP :

Stemming in het bedrijf der
N.V. KATOENM.W. te ALMELO.

6.434

6.404

23 APR 1951

ACDI 10/10/51

Almelo

Ik heb de eer U EdelGestrenge het volgende te berichten.

Bij de textielfabriek der N.V. Katoen Maatschappij v.h. Gebrs. Scholten en Co., Haven ZZ.no. 28 te Almelo zijn verschillende werknemers tewerkgesteld, die een loon ontvangen, hetwelk boven het vastgestelde loon van het G.A.O. ligt.

In verband hiermede heeft de Directie van deze fabriek van het college van Rijksbemiddelaars een schrijven ontvangen, dat vorenbedoelde lonen tot het peil van het G.A.O. moeten worden teruggebracht en tengevolge daarvan dus aan deze arbeiders niet de 5% loonsverhoging mocht worden uitgekeerd.

Op Maandag 2-4-51 werden de kernleden van dit bedrijf bij de Directie ontboden teneinde deze kwestie nader te bespreken. Terwijl deze bespreking nog gaande was, ging onder de arbeiders reeds het praatje, dat voormelde bijeenkomst was belegd, teneinde over de uitkering van deze 5% te beraadslagen. De verschillende arbeiders zeiden toen reeds onderling, dat zij met het niet-uitbetalen van deze loonsverhoging niet accoord zouden gaan.

Nadat de kernleden in de fabriek terugkwamen bleek, dat het praatje op waarheid berustte, hetgeen bij de arbeiders grote ontstelling teweeg bracht. Er werd over een en ander gesproken, waarbij het woord "staking" meer dan eens werd gebezigd. Aan dit gesprek werd niet alleen deelgenomen door de arbeiders doch ook door enkele chefs van afdelingen.

Op Dinsdag 10-4-1951 werd door KORT, CATHARINA ROELOFFINA, geboren 2-10-1934 te Almelo, van beroep naaister en wonende te Almelo, Rietstraat 229, werkzaam in de afdeling naaijerij van bovengenoemde firma, een petitionnement, met de volgende woorden: "Wij eisen 5% loonsverhoging" opgesteld. Dit petitionnement heeft zij onder haar mede-arbeidsters laten circuleren, waarna het door verschillende van deze werd ondertekend. Of dit petitionnement, dat gericht was aan de Directie van het bedrijf, op de plaats van bestemming is gekomen, is niet bekend geworden.

Op bovengenoemde datum werd door MOELARD, HENDRIK, geboren 24 Jan. 1901 te Tubbergen, van beroep wever wonende te Almelo, Doelenstraat 21, werkzaam in de afdeling weverij van voormelde firma, eveneens een petitionnement opgesteld, hetwelk luidde: "Wij vragen geen 5% maar 10% loonsverhoging". Dit petitionnement, dat door verschillende mede-arbeiders van MOELARD, waaronder ook enige NVV-leden werd ondertekend, werd per post aan de Directie van genoemd bedrijf gezonden.

Op Woensdag 11 April 1951 werd door een tiental jeugdige arbeiders, werkzaam in de afdeling weverij van genoemd bedrijf, aan de Directie kenbaar gemaakt,

- dat -

dat ook zij deze 5% loonsverhoging verlangden. Toen deze antwoordde dat zij in geen geval voor deze 5% loonsverhoging in aanmerking kwamen hebben deze arbeiders terstond het werk gestaakt en de fabrieken verlaten. Nadat zij op Donderdag 12 April 1951 een bespreking met een der directieleden van het bedrijf hadden gehad en vernamen dat voor hen toch niets te bereiken was, hebben zij op Vrijdag 13 April 1951 het werk weer normaal hervat.

De leiding van deze stakende jeugdige arbeiders berustte bij de volgende personen :

x | E E R H A R D, Lucas, geboren 31-10-'31 te Almelo, van beroep wever en wonende Mezenstraat no.16 te Almelo;

/ | J A N S S E N, Gerrit Jan, geboren 6-3-'32 te Almelo, van beroep wever en wonende Tukkertstraat no.13 te Almelo;

x | S C H O R N, Hendrik, geboren 21-2-'32 te Almelo, van beroep wever en wonende Braakweg no.1 te Almelo en

/ | M E E N H U I S, Willem Marinus Antonius, geboren 11-11-'32 te Almelo, van beroep wever en wonende Oosteresstraat no.14 te Almelo.

Van alle hierboven genoemde personen zullen, voor zover van hen bijzonderheden bekend zijn, volledige informatiekaarten bij dit rapport worden gevoegd.

*6 inf. hr A
gek. aan act. III
14/10/51*

19 April 1951.

BEHOEFT NIEKT NIEKT NIEKT NIEKT NIEKT

10.01229

1 Mei 1951.

No. 2006

Ond.: moeilijkheden i.v.m. 3e loonronde
in textielindustrie.

De toepassing van de derde 5% loonsverhoging heeft voor de Twentse textielindustrie enige moeilijkheden opgeleverd. Deze moeilijkheden golden in hoofdzaak de lonen van de vrouwelijke arbeiders en van de arbeiders beneden de 23 jaar.

Diverse lonen, in het bijzonder de vrouwenlonen, zijn reeds vóór het totstandkomen van de C.A.O. hoger dan ingevolge deze overeenkomst is toegestaan. Tot op heden werden nog geen afdoende maatregelen getroffen om deze onrechtmatigheid te doen verdwijnen.

Zoals bekend zal zijn, mochten alleen de rechtsgeldige lonen worden verhoogd. Door het niet-toekennen van een loonsverhoging of door de betrokken lonen met minder dan 5% te verhogen trachtten de werkgevers de "zwarte lonen" meer in overeenstemming met de voorgeschreven lonen te brengen.

De moeilijkheden t.a.v. de vrouwenlonen in de Twentse textielindustrie zullen echter volgens een insider niet kunnen worden opgelost, zolang hiervoor geen afdoende oplossing wordt gevonden en voorgeschreven. Momenteel zijn de meeste werkgevers in overtreding.

~~Dit euvel is uiteraard o.m. een aangrijpingspunt voor de agitatie van de E.V.C.~~

Het behoeft geen betoog, dat de A.T.E.K.-leiding alle zellen trachtte bij te zetten om de bestaande- en de dreigende moeilijkheden te gebruiken voor haar eigen doeleinden en de arbeiders te bewegen om te staken.

Door middel van talrijke berichten in het dagblad "De Waarheid" en met behulp van bij de bedrijven verspreide pamfletten vanwege de A.T.E.K. werden de werknemers in de textiel aangewakkerd, onmiddellijke uitbetaling van de volledige 5% loonsverhoging voor alle categorieën arbeiders te eisen. De arbeiders welke reeds de derde 5% loonsverhoging hadden ontvangen werd geadviseerd 10% loonsverhoging te eisen.

De door de A.T.E.K. aan de dag gelegde activiteit leverde echter een zeer gering resultaat op.

Voorts zij volledigheidshalve opgemerkt, dat niet alle stakingen, welke hierna worden omschreven, door E.V.C.-agitatie ontstonden, doch ook spontaan uit de arbeiders voortkwamen.

N.V. GERHARD JANNINK & ZN.

In dit textielbedrijf werd op 6 en 7 April 1951 gestaakt in de weverij. Op 9 April 1951 werden de werkzaamheden des morgens om 8.30 uur hervat.

- Aantal -

10.01229
1696

Aantal stakers: 160 (alle wevers)

Aanleiding: geschil tussen de directie en alle wevers over de toepassing van de 3e loonsverhoging. De directie wenste 2, 3, 4 en 5% loonsverhoging te geven, al naar gelang de lonen van de wevers hoger dan rechtsgeldig waren. (De lonen van de best gescholde wevers waren reeds 10% hoger dan was voorgeschreven.)

Bemiddeling: Uniebonden.
A.T.E.K. stockte.

Resultaat: alle wevers ontvingen 5% loonsverhoging.

N.V. NICCO TER KUILE & ZN

"De Waarheid" meldde in een aantal berichten, getiteld: "Fabrikanten hebben angst voor acties" (dd. 9-4-51), "Acties van vrouwen en jeugd bij Nico ter Kuile" (dd. 10-4-51) en "Nico's stem: elke seconde" (dd. 11-4-51), dat op 9-4-51 korte tijd werd gestaakt in dit bedrijf. Bij informatie bleek, dat in dit bedrijf in het geheel niet was gestaakt.

N.V. VAN HEEK & CO

Volgens "De Waarheid" van 16-4-51 vond in de weverij Rondweg van dit bedrijf op 12-4-50 "een korte proteststaking plaats van jeugdige arbeiders ter ondersteuning van hun eis tot uitbetaling van de door de regering toegestane 5% loonsverhoging".

In feite hebben echter een 15-tal jeugdige arbeiders een zeer kort onderhoud, van maximum 5 minuten, met hun directe chef gehad, waarbij deze chef mededeelde, dat de door de directie voorgestelde regeling t.a.v. hun lonen op zeer korte termijn zou worden bekend gemaakt. Bedoelde arbeiders zetten daarop hun werkzaamheden voort.

Dit gesprek van enigen minuten kan moeilijk als een staking worden aangemerkt. In de betrokken afdeling werken totaal ± 380 personen.

N.V. TEXTIELFABRIEK "HOLLAND".

Op 13-4-51 hielden ± 225 vrouwelijke arbeiders gedurende ± 2 uur een sit-down staking. Het totaal aantal vrouwelijke arbeiders in dit bedrijf is ± 325, terwijl het gehele personeel uit 780 personen bestaat.

Aanleiding: ontevredenheid over het niet-toekennen van de 5% loonsverhoging aan de vrouwen.

Bemiddeling: geen.

Resultaat: nihil.

N.V. RIGTERSBLEEK.

Op 19, 20 en 21 April 1951 werd door een aantal jongens en meisjes gestaakt, omdat zij niet voor de 5% loonsverhoging in aanmerking kwamen.

Verloop der staking:	19/4	20/4	21/4
Weverij (jongens)	36	33	14
Spinnerij (jongens)	14	11	8
Spinnerij (meisjes)	56	48	42
Spoelzaal (meisjes)	55	38	34
	<u>161</u>	<u>130</u>	<u>98</u>

Het stakingscomité bestond uit de volgende personen:

Ebo de GROOT, geb. 31-3-29 te Beerta, spinner, wonende Jupiterstr. 126 te Enschede, tot op heden onbekend bij I.D.;
 Tiemo MONKHORST, geb. 28-9-31 te Onstwedde, wonende Leyds-
 weg 65 te Enschede, lid ANJV;
 Jakob MIJNHEER, geb. 15-2-31 te Achtkarspelen, textielarbeider, won. Larixstr. 6 te Enschede, onbekend bij I.D.;
 Gerrit Jan VOORS, geb. 5-9-30 te Lonneker, afzetter, won. Bloemendaalstr. 32 te Enschede, inwonend zoon van de communist Hendrikus VOORS, geb. 19-1-07 te Enschede.

Het resultaat van de staking was nihil.

Door de Uniebonden werd geen bemiddeling verleend.

De A.T.B.K. stelde zich achter de stakers, doch verleende geen financiële hulp. Door in beperkte mate met steunlijsten te collecteren, trachtten een aantal stakers aan enig geld te komen.

*Deze personen
 maakten deel uit
 van het stakingscomité
 bij staking bij
 N.B. bij beschikbaar te
 Enschede 19
 19.20.21 April 1931
 O. K. z.g. sent. D. H.
 aant. m. P. D.*

*In a. P. 6
 164*

S. B. M.

ONDERWERP:

Staking der z.g.n.
schoolwerksters te
Zaandam.

230/40

Betreffende een staking onder de werksters der scholen in de gemeente Zaandam wordt U het volgende bericht:

Op 8 December 1948 zond het bestuur van de afd. Zaandam van de Bedrijfsorganisatie van Nederlands Overheids- personeel (B.N.O.P.), een der/bedrijfsgroepen van de E.V.C. een schrijven aan Burgemeester en Wethouders dezer gemeente, waarin werd verzocht de lonen van de schoolwerksters, bedragende voor gehuwde vrouwen 74 cent en voor ongehuwde vrouwen 64 cent per uur, gelijk te schakelen met de lonen van de ongeschoolde mannelijke arbeiders der gemeente, bedragende 90 cent per uur. Bij de gemeente Zaandam zijn ongeveer 30 werksters werkzaam, d.w.z. alleen in de scholen. De werksters in de bedrijven worden hier buiten beschouwing gelaten.

Op 20 December 1948 verscheen er een bericht in het Dagblad "De Waarheid", luidende:

"De Zaandamse werksters, die de gemeentelijke lokaliteiten als scholen e.d. schoon houden, hebben besloten om hen niet aan het werk te gaan. Zij eisen loonsverhoging en gelijkschakeling met de lonen van de mannelijke krachten die hetzelfde werk doen."

Op diezelfde dag was er echter van staking nog geen sprake. Wel bleef die dag een werkster thuis, doch vermoed werd, dat zij zich niet wel gevoelde. Later sloot zij zich echter bij haar stakende collega's aan.

Op 21 December 1948 trachtte de landelijk voorzitter van de B.N.O.P., genaamd STOPENDAAL, vermoedelijk wonende te Amsterdam, met een tweetal Zaandamse werksters een onderhoud te hebben met de Wethouder voor de personeelszaken, doch daar deze niet aanwezig was, probeerde men de Burgemeester te spreken. Deze heeft hen echter maar kort te woord gestaan en gezegd, dat het adres van de B.N.O.P. nog niet in behandeling was geweest. De werksters wilden toen aanvankelijk niet staken, doch door het drijven van twee hunner, n.l. Mej. NIEUWENHUIJSE en mevr. MAAS-DEN BAKKER, gingen die dag een vijftal werksters, allen werkzaam aan het Gem. Lyceum te Zaandam, in staking. Op 27 December 1948 volgde nog een tweetal en op 28 December nog een. In totaal zijn er dus negen werksters in staking gegaan.

op 21/12?

Voordat de staking uitbrak, heeft er onder de werksters een aan het gemeentebestuur van Zaandam gericht request gecirculeerd, waarin werd geëist:

- 1e. uniform uurloon;
- 2e. een maand loon extra bij wijze van kerstgratificatie;
- 3e. een duurtetoeslag van fl. 2.50.

Dit request, hetwelk door velen der werksters werd getekend, werd echter tot nu toe niet ingezonden aan Burgemeester en wethouders der gemeente Zaandam.

Op 20 a 22-12-48 werd een verg.
van gem. werkers de A'dam geboden.

(2)

Wanneer was die?
b.v. op 21.12, toen er niet
in Zaandam gepraet
werd, of eerder?

Actie begonnen in
Zaandam,
voornl. over toe-
delen B.N.O.P.

dat blijkt uit dit
stuk niet positief.

een

ok

Wanneer dan?
voor de 21 ste.
al dan op 21/12

Op 22 December 1948 verscheen in het Dagblad "De Waarheid" een artikel over de Zaandamse stakende schoolwerksters. Daarin wordt beschreven, dat een der stakende vrouwen in Amsterdam is geweest op een vergadering van Amsterdamse werksters. Bij die gelegenheid zou zij haar collega's aldaar hebben toegesproken en een collecte hebben gehouden voor de Zaandamse stakende werksters, welke ruim fl. 56.-- had opgebracht. Een en ander moet dus gebeurd zijn voordat de staking te Zaandam was uitbroken.

De negen stakende werksters werden door het gemeentebestuur van Zaandam met ingang van de datum, waarop zij in staking zijn gegaan, ontslagen.

De C.P.N.-raadsfractie heeft tegen dit ontslag tijdens de zitting van de gemeenteraad van 30 December 1948 heftig geprotesteerd. Naar aanleiding van in een der plaatselijke bladen afgedrukt verslag van deze zitting verscheen in "De Typhoon" van 5 Januari 1949 een ingezonden stuk van de secretaris van de B.N.O.P. afd. Zaandam, genaamd Adam HUIJSMAN, waarin deze uiteenzet, dat door het bestuur geen enkele pressie op de werksters is uitgeoefend en dat zij uiteindelijk zelf besloten hebben om het werk neer te leggen; het bestuur moest zich bij dit besluit neerleggen.

De heer STOPENDAAL, landelijk voorzitter van de B.N.O.P., heeft echter diverse malen met de werksters NIEUWENHUIJSE en MAAS-DEN BAKKER ten huize van Mej. Nieuwenhuijse geconfereerd, waarbij tevens aanwezig was het C.P.N.-raadslid C. GEUGJES. De E.V.C. en de C.P.N. staan dan ook onvoorwaardelijk en in alle opzichten achter de stakende werksters.

Op verschillende manieren werden de werkwilligen bewerkt, waarbij zich echter tot nu toe geen ongeregelheden voordeden. De laatste methode van de staaksters is deze: Een tweetal vrouwen, waaronder Mej. Nieuwenhuijse, gaat bij de werkwilligen op bezoek. Men vraagt beleefd om binnengelaten te worden. Eenmaal binnen, dan ontwikkelt zich een heftig gesprek, waardoor de betrokken werkwillige bang wordt gemaakt. Het resultaat van deze actie is, dat een tweetal werkwilligen reeds aangedrongen heeft op ontslag, om maar van de last af te zijn.

De personalia van de stakende werksters zijn:

Angenies Willemina Elisabetha NIEUWENHUIJSE, geb. te Amsterdam, 12-8-1914, won. Eschdoornlaan 84 Zaandam.

Jannetje Anna MAAS-DEN BAKKER, geb. te Zaandam, 8-2-1908, won. Lijnbaanstraat 16 te Zaandam.

Bregitta Cornelia KEF-ZAAIJER, geb. te Zaandam, 9-3-1908, won. Bleekerstraat 35 te Zaandam.

Dirkje HOOGMOED-STOFFER, geb. te Elburg, 11-10-1911, wonende Pieter Latensteinstraat 66 te Zaandam.

Johanna Carolina FILIPPO-MULDER, geb. te Amsterdam, 9-8-1915, wonende Bleekerstraat 45 te Zaandam.

Maria Elisabeth SCHOEN-VAN KRALINGEN, geb. te Zaandam, 21-7-1914, wonende Sluispad 27 te Zaandam.

Catharina SCHENK-OVERDUIJN, geb. te Amsterdam, 2-11-1912, wonende Hanenpad 28 te Zaandam.

ok

OK
+1

Aafje LASSOOLJ-KOENE, geb. te Zaandam, 31-3-1901, wo-
nende Prinsenstraat 102 te Zaandam.

M^aartje DE GRAAFF-LEEK, geb. te Zaandam, 29-7-1902,
wonende Hanenpad 45 te Zaandam.

III

De cartotheekkaarten van de zes eerstgenoemden worden
hierbij gevoegd. De cartotheekkaart van laatstgenoemde, die
presidente is van de Ned. Vrouwen Beweging, werd reeds eer-
der ingezonden. Ten aanzien van de genoemden, van wie geen
kaart wordt ingezonden, is alhier op politiek gebied niets
bekend.

Zaandam, 10 Januari 1949.

OK

Op kaart of foto
aanv. maken
van haar deelname
aan deze stakingactie

Hetgeen in dit rapport vermeld staat over de vergadering van het Georganiseerd Overleg kan niet worden doorgezonden naar Gemeentelijke autoriteiten.

M.

Verbinding:

No. 321 d - 4 - 49

19 Januari 1949

Onderwerp: conflict W.S.B.Z.

Volgno.

20 JAN 1949

ACD/53830

Datum ontvangst bericht: 18 Januari 1949

Betrouwbaarheid berichtgever: zeer betrouwbaar;

Waardering bericht: zeer betrouwbaar;

Tevens bericht gezonden aan: -----

Medewerkende instantie: -----

Ondernomen actie: geen

- - -

Het conflict onder de werkvrouwen van de gemeentelijke Was- Schoonmaak-, Bad- en Zweminrichtingen heeft een punt van bespreking uitgemaakt op de vergadering van het Georganiseerd Overleg voor het Gemeentepersoneel van Amsterdam, gehouden op 18 Januari j.l. Door de vertegenwoordigers van de Uniebonden is daarbij een resolutie ingediend, waarin de werkstaking door alle partijen in het G.O. wordt veroordeeld, omdat zulks in strijd moet worden geacht met de bepalingen van het Overleg. Tevens wordt in deze resolutie aan de stakende vrouwen geadviseerd het werk te hervatten, waarna in het Georganiseerd Overleg een voortgezette behandeling van hun belangen wordt toegezegd.

Natuurlijk was deze resolutie om tactische en prestige-redenen onaanvaardbaar voor de vertegenwoordiging van de Bond Nederlands Overheids Personeel. Enerzijds kon zij de staking niet veroordelen, anderzijds kon zij als partij in het G.O. niet officieel haar goedkeuring geven aan de door de werknemers gevolgde methode. Na felle debatten heeft de B.N.O.P. zich onthouden van stemming en geprotesteerd tegen behandeling van deze resolutie, omdat ze niet tevoren in het zogenaamde vóór-overleg was behandeld geworden. Door de afdeling pers- en propaganda van het Gemeentebestuur zal voor berichtgeving van een en ander aan de plaatselijke pers worden zorggedragen.

Gezegd mag worden, dat door dit optreden van de Uniebonden, daarbij gesteund door de vertegenwoordiging van het Gemeentebestuur, de plaatselijke B.N.O.P. met de rug tegen de muur is gedrongen en een formeel bewijs is geleverd van zijn onbetrouwbaarheid als partner in het Georganiseerd Overleg. In de tijd, dat de B.N.O.P. zich moeite geeft ook elders officieel te worden erkend is dit bericht van betekenis.

- - -

Verder kan, met betrekking tot een eventuele sympathie-actie bij andere gemeentebedrijven nog worden medegedeeld, dat onder de E.V.C.-leden van de Zuider-Gasfabriek vandaag geen lust bestond zich in een dergelijk avontuur te storten. - Einde.

Onderwerp: Vergadering stakende
werksters W.S.B.Z.

HIS

Vakans
13 JAN. 1949
ADJ 53279

GEHEIM. 8

B

Op woensdag 12 Januari 1949 te 10 uur werd door de stakende werksters van de W.S.B.Z. der gemeente Amsterdam een vergadering gehouden in het gebouw "Frascati" te Amsterdam.

Aanwezig waren plm. 300 vrouwen.

Te omstreeks 10 uur werd de vergadering geopend door een onbekende voorzitter, die begon met het doen van enige mededelingen.

Zij kondigde aan dat een deputatie van 5 vrouwen een onderhoud zou aanvragen bij de Wethouder, teneinde de eisen toe te lichten. Verder zou een afvaardiging worden gezonden naar de afdeling Amsterdam van de Bond van Nederlandse Onderwijzers om deze over te halen in de leslokalen geen kachels aan te maken. Medegedeeld werd dat de gemeente glazenwassers geweigerd hadden dit werk te doen.

De stakende vrouwen moesten ondertwjl hun namen en inkomsten opgeven teneinde tot vaststelling van eventueel uit te keren steunbedragen te komen.

Verder werden steunlijsten uitgedeeld waarmede gewerkt moest worden tot verkrijgen van gelden.

Besloten werd met ingang van morgen, Donderdag 13 Januari 1949 te 6.30 uur stakersposten te betrekken bij die objecten waar nog gewerkt wordt, teneinde de werkende vrouwen tot staking te bewegen. Na afloop van het posten zal dan weer een vergadering worden gehouden in het gebouw "De Leeuw", Valkenburgerstraat, alhier, waar verslag zal worden gedaan van het bezoek bij de Wethouder en tot bespreking van verder te nemen maatregelen.

Te omstreeks 11 uur werd de vergadering gesloten.

In de zaal werd opgemerkt Theodore Johan HENRAR, geboren te Amsterdam, 22 October 1922, districtsbestuurder van het district Amsterdam der CPN, die belast is met de propaganda.

Van de vergadering werd een foto gemaakt. Einde.

deputatie is
bevestigd naar
"de Minister".
De min. v. Bond
Zaken heeft haar
bevestiging naar de
bevestiging

\$ III
aanwzigheid in
P.D.

53279
AFSCHRIFT.

Nr. 321-4-48.

Onderwerp: staking werksters.

GEHEIM. B

Amsterdam, 11 Januari 1948.

Aangaande de staking van de werksters van het Gemeentelijk Schoonmaakbedrijf, kan worden medegedeeld dat reeds op 10 Januari 1948 in de avonduren een vergadering was georganiseerd. Deze vergadering was niet druk bezocht. Op 11 Januari 1948 kwam men weer bijeen in gebouw "Frascati" te Amsterdam. Hoe laat de vergadering begonnen is, is niet bekend, doch gedurende de gehele vergaderingstijd kwamen nog vrouwen aangelopen. Zelfs toen de vergadering geëindigd was kwamen nog gegadigden opdagen. Medegedeeld werd dat ongeveer 300 personen de vergadering hadden bijgewoond.

Veel der vrouwen is de overtuiging toegedaan, dat de staking uitsluitend begonnen is om:
1e herziening der lonen, daar men de tot heden betaalde f.0.60 per uur te weinig vindt.
2e de vergoeding voor de schoolschoonmaaksters, welke zij ontvangen speciaal voor het aanmaken van kachels.

Besloten werd om door te blijven staken.

Met lijsten zal worden rondgegaan, waarbij verzocht zal worden voor een bijdrage hierop te tekenen, teneinde de kosten van de staking te dekken. Blijkbaar heeft een groep ambtenaren van het Stadhuis reeds een bedrag van f.25.- geschonken.

Te 10.45 uur was de vergadering geëindigd en gingen de aanwezigen rustig uiteen.

einde.

GEHEIM

13 Januari 1949.

17 JAN. 1949

ACB/ 53546

Op Donderdag, 13 Januari 1949, werd in een van de zalen van het gebouw "De Leeuw", Valkenburgerstraat, Amsterdam, een vergadering gehouden, belegd door het stakingscomite van de stakende schoonmaaksters der gemeente Amsterdam. Aanwezig waren omstreeks 200 vrouwen en 6 mannen. Een der mannen was een verslaggever van het dagblad "De Waarheid", een van hen was de heer BLOCK, Hoofd van de school aan de Oude Schans, een was het Hoofd van de Montelbaanschool en de drie andere waren kennelijk echtgenoten van schoonmaaksters.

Ofschoon de vergadering te 9 uur zou beginnen, werd eerst te ongeveer 10 uur met de besprekingen begonnen. Voor dat deze aanvingen werd een deputatie afgevaardigd naar de Burgemeester van Amsterdam.

De leidster van de bijeenkomst, wier naam niet bekend is geworden, deelde de aanwezigen mede, dat men besloten had om de staking door te zetten en dat men erop rekende dat deze gewonnen zou worden. Uit het verdere verloop van de besprekingen bleek, dat het grootste gedeelte der vrouwen niet bij een bond was aangesloten en dientengevolge niet uit een stakingskas betaald werd. Het gederfde loon hoopte men te verkrijgen door de opbrengst van een groot aantal uitgezette steunlijsten, waarmede, volgens verklaring van de leidster flink succes werd behaald.

Te omstreeks 11 uur kwam de delegatie van de Burgemeester terug. De woordvoerder van de groep deelde aan de aanwezigen mede, dat de B.M. de vrouwen vriendelijk had ontvangen en gezegd had, dat hij hun moeilijkheden volkomen begreep. Hij was evenwel niet in staat om aan hun verlangens te voldoen en had de dames aangeraden zich met "Den Haag" in verbinding te stellen. Wethouder FRANKE was bij dit onderhoud minder vriendelijk geweest dan de Burgemeester.

Besloten werd om Vrijdag, 14 Januari 1949, een delegatie van 8 à 9 vrouwen naar Den Haag te zenden. Tot welk departement of tot welke instantie men zich zou wenden, werd niet gezegd. De deputatie werd, staande de vergadering, aangewezen.

Vrijdagavond, 14 Januari 1949, zal dan een bespreking plaats hebben tussen deze delegatie en het bestuur van de Onderwijzersbond en Zaterdag, 15 Januari 1949 te 9 uur zal wederom een vergadering in "De Leeuw" plaats vinden.

Voorts werd besloten om op Vrijdagmorgen, 14 Januari 1949, te "posten" op de volgende punten: Ferdinand Bolplein - Dapperstraat - Christiaan de Wetstraat - Mosplein - Surinameplein - Binnen Gasthuis en Wilhelminagasthuis.

De beide aanwezige Hoofden van scholen hielden ieder een korte toespraak. De heer BLOCK verklaarde, dat de staking hem zeer sympathiek was en dat hij aan zijn personeel geen enkele opdracht zou geven om de kachels aan te maken en dat hij zijn eigen handen daarmee ook niet vuil zou maken.

Ook het Hoofd van de Montelbaanschool betuigde zijn sympathie. Bij hem in de school was gister een kachel uitgegaan en die was nog steeds uit. Evenwel wees hij op het gevaar dat ontstond voor de openbare scholen doordat nu verschillende ouders hun kinderen naar de Christelijke scholen zonden, waardoor de onderwijzers van het Openbaar Onderwijs in moeilijkheden zouden kunnen komen.

De vergadering ging te omstreeks 11.45 uiteen.

10/3/p

K-6.

15 Januari 1949.

GEHEIM

17 JAN. 1949

ALD 53594

Op Zaterdag, 15 Januari 1949, te 9 uur is weer een vergadering gehouden in het gebouw "De Leeuw", Valkenburgerstraat, Amsterdam, belegd door het stakingscomité van de stakende schoonmaaksters der gemeente Amsterdam.

Aanwezig waren circa 400 personen, waaronder ongeveer 10 mannen. Door de voorzitter, WALHUIZEN, nadere personalia onbekend, werd verslag uitgebracht over het bezoek van de delegatie aan Den Haag. Uit dit verslag bleek dat de dames niet verder zijn gekomen dan tot de bode van het departement van Sociale Zaken. Deze deelde de dames mede, dat, wanneer zij beloofden a.s. Maandag weder aan het werk te gaan, het departement bereid was om Maandagmiddag een delegatie te ontvangen. De delegatie wilde deze belofte niet geven en keerde onverrichterzake huiswaarts. Ook het plaats gehad hebbende contact met de Onderwijzersbond heeft geen positieve resultaten opgeleverd. Het bestuur van de bond heeft uiting gegeven aan zijn sympathie en medeleven, maar daadwerkelijke steun kon niet worden toegezegd.

Niettemin zal de staking onverminderd worden doorgezet.

Een onbekend gebleven spreekster van de N.V.B. zegde de steun toe van deze Beweging.

Een jeugdig spreekster, lid van de O.P.S.J., zeide dat de leden van deze organisatie alles in het werk zullen stellen om de staaksters in hun strijd te steunen en dat zij geen onderkruipsters in de scholen zouden dulden.

Gebleken is, dat de deze week uitgezette steunlijsten, in totaal een bedrag van F.1000,75 hebben opgebracht.

Dit bedrag zal hedenmiddag tussen 15 en 17 uur worden verdeeld onder de staaksters, met dien verstande, dat alleen uitgekeerd zal worden aan de kostwinsters en de zelfstandigen, een en ander in verhouding tot het bedrag dat zij anders verdienen.

De uitkeringen zullen in het gebouw "De Leeuw" geschieden.

Aan de staaksters zijn stakingskaarten uitgereikt.

Met deze kaarten moeten zij zich Maandag, 17 Januari 1949, te 7.30 uur op de volgende punten melden.

Nassauplein, Mosplein, Dapperplein, Gerard Douplein en Bellamyplein.

Gebleken is dat als penningmeesteres van het comité optreedt: Maria Christina Johanna MEIJER, geboren te Amsterdam, 14 November 1892, wonende Molukkenstraat 199-II, Amsterdam, echtgenote van Jan STOL. MEIJER is lid van de C.P.N. en staat als een fel communiste bekend.

Voorts is gebleken dat het stakingscomité zoveel mogelijk tracht een bepaalde "kleur" bekennen te voorkomen. Leden van de E.V.C. wordt aangeraden hiermede niet te koop te lopen.

Te omstreeks 10.30 uur ging de vergadering uiteen. Wederom zou zich een delegatie naar de B.M. begeven, gevolgd door het grootste gedeelte van de aanwezigen, die zich voorstelden op rustige wijze voor het Stadhuis te demonstreren.

K-6.

W 13/p

As I
Amst. Soc. *OK*

* 700 958 en 535

700 112 en 1136

Verbinding: 13
Nr. 321-C-4-149

GEHEIM

53546

18 Januari 1949.

Onderwerp: Staking schoonmaaksters.
Datum ontvangst bericht: 17 Januari 1949.
Betrouwbaarheid berichtgever: zeer betrouwbaar.
Waardering bericht: zeer betrouwbaar.
Tevens bericht gezonden aan: B.M. Amsterdam, H.C. Amsterdam.
Medewerkende instanties: geen.
Ondernomen actie: geen.

Volgno.

JAN. 1949

53781

no 53546

Tijdens de vergadering van 17 Januari 1949 in het gebouw "De Leeuw", Valkenburgerstraat, Amsterdam, belegd door het stakingscomité van de stakende schoonmaaksters der gemeente Amsterdam, zijn door de leiding van dit comité geen toespraken gehouden.

[Een vertegenwoordigster van de Nederlandse Vrouwen Beweging hield een korte toespraak waarin zij de sympathie van de Beweging naar voren bracht en een bedrag van F.300,-- aanbod. Dit bedrag was door een actie in de Beweging door de leden bijeengebracht.

Een vertegenwoordiger van het P.T.T. personeel, Hoofdpostkantoor, overhandigde een bedrag van F.47,50, opgehaald onder het P.T.T. personeel. Hij zegde verdere steun van dit personeel toe en deelde mede dat getracht wordt om ook de schoonmaaksters in Rijksdienst tot staking te bewegen.

Namens de delegatie die Zaterdag, 15 Januari 1949, naar de B.M. geweest is, werd medegedeeld dat ook dit onderhoud geen positieve resultaten heeft gehad. Door de B.M. zou zijn toegezegd, dat hij zich naar "Den Haag" zou begeven teneinde daar de belangen van de vrouwen te bespreken. Gebleken is, dat de kostwinsters en de zelfstandigen op 15 Januari 1949 F.10,-- ondersteuning hebben ontvangen. Dit bedrag zal op 18 en 19 Januari 1949 respectievelijk met F.12,50 en F.7,50 zal worden aangevuld. De uitbetaling zal plaats hebben in "De Leeuw" en in "Frascati".

Het stempelen van de staaksters zal voortaan plaats hebben in café's op of bij de reeds vermelde pleinen. Felle critiek werd geleverd op het feit, dat op deze pleinen toezicht gehouden wordt door leden van de Politie-hondenbrigade. "Laten ze hun fox-terriers maar thuis houden, want als ze die los laten komen onze mannen en dan zullen ze eens wat beleven!"

Voor de openbare vergadering in de Diamantbeurs op Woensdag, 19 Januari 1949, gehouden wordt, zullen geen vergaderingen worden belegd. "Werken met de steunlijsten is beter dan hier zitten!"

OPMERKINGEN:

Op Maandag, 17 Januari 1949, hebben de schoonmaaksters van het Hoofdbureau van Politie, met uitzondering van twee zieken, allen het werk hervat.

Van andere, betrouwbare zijde is bericht binnen gekomen, dat de leiding van de B.N.O.P. er bij de staaksters opaan heeft gedrongen, althans heeft geadviseerd, om het werk in de ziekenhuizen te doen doorgaan. Dit teneinde de staking niet in discredit te brengen bij het publiek.

Aanwezig waren omstreeks 300 vrouwen. Van enige stakingsmoehheid was bij de aanwezigen nog niets te bespeuren.

K-6.

22 Januari 1949.

GEHEIM.

wo

In "De Waarheid" van 20 Januari 1949 stond onder de titel : "Uit de Partij", een klein berichtje opgenomen, waarin werd bekend gemaakt, dat op 21 Januari 1949 te 20.00 uur een openbare vergadering gehouden zou worden in het gebouw "Frascati", alhier, waar een lid van het stakingscomité der gemeentelijke Was- Schoonmaak- Baden Zweminrichtingen zou spreken, terwijl ook Gerben WAGENAAR het woord zou voeren.

Op bedoelde avond waren echter slechts 25 personen aanwezig t.w. ongeveer 20 vrouwen (voor het merendeel staaksters) en 5 mannen.

Men had kennelijk op een behoorlijke opkomst gerekend. De zaal was n.l. versierd met rode vlaggen, terwijl ook de nodige zorg aan het podium was besteed.

Te ongeveer 20.30 uur deelde een onbekend gebleven persoon de aanwezigen mede, dat men gemeend had de aangekondigde vergadering niet door te laten gaan, gezien het geringe aantal aanwezigen.

Door verschillende omstandigheden was de opkomst niet zo, als die verwacht was. (Welke die omstandigheden waren, werd niet vermeld. Red.)

Evenwel stond de Partij niet alleen achter de staaksters, doch ook naast hen. Getracht zou worden, om binnenkort opnieuw een vergadering te beleggen, waarbij de verwachting werd uitgesproken, dat dan een groot gedeelte van de bevolking, die nader ingelicht wenste te worden omtrent de motieven der staking, aanwezig zou zijn.

Hierna gingen de aanwezigen uiteen. Opgemerkt wordt, dat de aanwezige staaksters "gewapend" waren met grote rode collectie-bussen. Deze bussen werden nu niet gebruikt. Einde.

Tevens verzonden aan: B.M. A'dam.
H.C. A'dam.

N. 4.

Amsterdam, 20 Januari 1949.

ACD/ 54004

Woo
Verslag van de openbare vergadering, belegd door het Comité van de gemeentelijke schoonmaaksters en gehouden op Woensdag 19 Januari 1949, te 20 uur, in de Diamantbeurs, Weesperplein, te Amsterdam.

Deze vergadering was aangekondigd door het verspreiden van circulaires.

Het doel van deze bijeenkomst was om het overheids personeel in te lichten over de strijd van de stakende werksters en verslag te geven van de vele blijken van solidariteit, die in de overheidsdiensten allerwege werd ontmoet.

Voor het gebouw en in de zaal werd niet gecolporteerd. Bij de uitgang werd, na afloop van de vergadering, een collecte gehouden voor de stakende werksters.

De bijeenkomst werd bijgewoond door ongeveer 600 personen, waarvan circa 400 vrouwen. Onder de aanwezigen werden opgemerkt een 40 tal conducteurs en / of bestuurders van de gemeentetram, gekleed in uniform.

Op het podium werd plaats genomen door 7 vrouwen. Achter het podium was een doek gespannen met het opschrift : " Uw strijd is onze strijd".

OK
Nadat deze vergadering te 20.30 uur, door de onbekend gebleven voorzitter werd geopend, die mededeelde dat voor de stakende vrouwen thans een bedrag van F.1739.- was bijeengebracht, gaf zij het woord aan Mevrouw TOLHUIS (personalia onbekend).

Deze spreekster begon met een uiteenzetting te geven over het ontstaan van het conflict. ~~De werksters~~ van de W.S.B.Z., die voor 1 Juli 1947 zijn aangesteld, ontvangen een loon van F.072 per uur, terwijl de, na die datum aangestelde werksters, slechts F.060 per uur ontvangen. Aanvankelijk gaf dit aanleiding tot onderlinge onenigheid onder de werksters. Er werd echter ingezien dat dit onjuist is. Niet de mede-werksters, maar het gemeentebestuur is hiervan de oorzaak. Daar moet de oplossing worden gezocht.

Via de organisaties is getracht om hierin verbetering te brengen, doch het resultaat bleef uit. Toen hebben wij, vrouwen, de handen ineengeslagen en gezegd: " Wat de organisaties dan niet kunnen bereiken, zullen wij zelf zien te bereiken".

Uitvoerig sprak zij over het gebeuren in de gemeenteraadsvergadering op 19 Januari 1949. Verder gaf zij een uiteenzetting over het onderhoud met de Wethouder Franke. De resultaten, aldus spreekster, zijn uitgebleven. Maar wij zijn vastbesloten voor dit loon niet weer aan het werk te gaan. Het hier aanwezige overheids personeel, met hun lage lonen, zal deze avond tot het besef komen dat deze strijd niet alleen onze strijd is, maar dat dit de strijd is voor het gehele overheids personeel.

Aan het slot van haar betoog deed zij een beroep op alle

aanwezige mannen om a.s. Zaterdag, met behulp van handkarren, levensmiddelen in te zamelen bij de winkeliers, voor de stakende vrouwen.

Hierna werd gesproken door een onbekend gebleven persoon, namens het personeel van de gemeente-reiniging. Deze spreker bracht hulde aan de stakende vrouwen. Deze strijd is niet een strijd, alleen voor de werksters, maar het gehele overheidspersoneel is hierbij betrokken. Ook bij de reiniging zijn diverse klachten. Hij wees hierbij op de ontevredenheid onder de straatvegers en de bestuurders van de vuilniswagens. Wanneer aan onze gestelde eisen geen gehoor wordt gegeven dan kan het wel eens gebeuren dat ook het personeel van de reiniging het werk zal neerleggen. Spreker zei dat er besloten is door het personeel van de reiniging om a.s. Vrijdag, bij de uitbetaling van het loon, een gulden af te staan voor de stakende werksters.

*Vormen
militie*

Vervolgens werd gesproken door een persoon (personalia onbekend) namens het personeel van de gemeentetram. Deze spreker was gekleed in uniform van de gemeentetram. Evenals de vorige spreker bracht hij de grieven van het tram-personeel naar voren en uitte dezelfde stakingsdreiging. Het tram-personeel zou eveneens een gulden per week afstaan voor de stakende vrouwen.

Door een onbekend gebleven stakende werkster werd een beroep gedaan op de moeders om op de scholen de taak van de werksters niet over te nemen. Wij weten, aldus deze spreker, dat Uw kinderen thans moeten verblijven in de vervuilde scholen. Dit is niet onze schuld maar de schuld van het gemeentebestuur.

Een onbekend gebleven verpleegster, gekleed in uniform, pleitte voor betere lonen voor het verplegend personeel. Als de lonen van het verplegend personeel worden verbeterd, dan zullen er geen lege bedden in de ziekenhuizen zijn. Het tekort aan verplegend personeel is een gevolg van de te lage lonen.

Door een onbekend gebleven onderwijzeres werd hulde gebracht aan de stakende werksters. Ik verzeker U, aldus deze spreker, dat wij Uw werk in de school niet zullen doen en dit ook niet aan de schoolkinderen zullen opdragen.

Een vertegenwoordigster van het arbeiderszangkoor "Morgenrood", overhandigde een bedrag van F.55.13 voor de steunkas van de stakende werksters. Ook zij bracht hulde aan de stakende vrouwen.

*Wolfskoud
in
1948 652.*

[Namens het personeel van Publieke Werken werd door een onbekend gebleven persoon medegedeeld dat ook door dit personeel een gulden per week zal worden afgestaan voor de stakende vrouwen.

Vervolgens werd gesproken door een onbekend gebleven persoon, namens het personeel van het Energiebedrijf. Het gemeentebestuur, aldus deze spreker, is zich niet bewust van de verbittering die er heerst onder het overheids-personeel. Hij dreigde met een eventuele staking wanneer

aan de, door het personeel van het Energiebedrijf, gestelde eisen, geen gehoor werd gegeven. Het personeel toont zich solidair met de stakende werksters en weigert het werk van de werksters op zich te nemen. Door het personeel van dit bedrijf wordt per week een gulden afgestaan voor de stakende vrouwen.

Hierna werd gesproken door de stakingsleidster van de Hollandia-fabrieken, genaamd:

ok HUBERTS Constantia, geboren te Amsterdam, 22 November 1919, wonende le Atjenstraat 6 te Amsterdam.

Deze spreekster gaf een uiteenzetting van de staking in het confectiebedrijf "Hollandia". Zij sprak over de F.3000.000 bedrijfswinst, die de neus van de arbeidsters voorbij ging en waarvan een groot gedeelte moest vloeien in 's Rijks kas om dit te gebruiken voor de oorlogvoering in Indonesië. Zij wekte de aanwezigen op om zich allen te organiseren en maakte hierbij propaganda voor de E.V.C. Dit is, aldus spreekster de organisatie die de strijd durft aan te binden tegen het kapitalisme.

Mej. HUBERTS, die één zeer goed spreekster is, werd met daverend applaus begroet.

Vervolgens werd gesproken door een onbekend gebleven onderwijzer, die in het kort een overzicht gaf over de strijd die door de onderwijzers werd gevoerd voor loonsverbetering. Ook hij bracht hulde aan de stakende vrouwen.

Daarna werd gesproken door een onbekend gebleven stakende bouwwakarbeider. Deze wekte op tot solidariteit. Wij moeten, aldus deze spreker, schouder aan schouder staan in deze strijd.

Hierna werd door de voorzitter een telegram voorgelezen, afkomstig van het personeel van de Zuider-gasfabriek, inhoudende: "Vrouwen houdt moed".

opheffen in PD Ten slotte werd nog gesproken door het communistiche gemeenteraadslid BRANDSEN, Bertus, geboren te Utrecht, 28-10-'14, wonende Afrikanerplein 37 te Amsterdam.

Deze spreker belichtte de gebeurtenissen in de gemeenteraadsvergadering van 19-1-'49. Hij leverde scherpe critiek op de Unibonden in het G.O. Spreker stelde de gemeenteraad verantwoordelijk voor de staking. Hij eindigde met de woorden: "Niet binnen, maar buiten de Raad zullen de belangen van de werksters worden behartigd".

Aan het slot van de vergadering werden twee moties aangenomen één waarin tegen het politie optreden tegen de staaksters werd geprotesteerd en één waarin de eisen der werksters werden ondersteund.

Te 22 uur werd deze vergadering gesloten en verlieten de aanwezigen rustig de zaal.

Opmerking: Door verschillende sprekers werd scherpe critiek geleverd op het beleid van de Politie. O.a. zouden honden losgelaten zijn op de stakende vrouwen die waren bijeengekomen om hun kaarten af te laten stempelen.

In de Oosterparkbuurt zouden twee vrouwen door agenten zijn mishandeld.

Deze mededelingen werden door de aanwezigen in de zaal, onder zeer scherpe afkeuringen aangehoord.

P.s. De spreker namens het trampersoneel is genaamd:

OOMEN, Wilhelm Hendricus, geboren te Amsterdam, 25 Juli 1917, conducteur gemeentetram, wonende Shackletonstraat 7-111, te Amsterdam.

De namen van de spreeksters en sprekers werden zorgvuldig verzwegen.

.....

B 4

5095
21e al 2
aanv op kaart af 104
Wilt
CO 47343
20/4
no 13

GEHEIM.

Amsterdam 24 Januari 1949.

Volgno.

28 JAN 1949

A/D 54/30

Verslag van een openbare vergadering, belegd door een buurtcomité tot behartiging van de belangen der stakende schoonmaaksters, gehouden op 24 Januari 1949 in het gebouw "De Gang" Bella-nystraat 31 te Amsterdam.

De vergadering was aangekondigd door pamfletten welke verspreid waren, ter speciale attentie van de ouders der schoolgaande kinderen. Tevens was aangekondigd dat ten gerieve van de belangstellende ouders met kinderen, welke toch deze vergadering wilden bijwonen, een kinderbewaarplaats onder deskundige leiding aanwezig was.

De zaal bood plaats aan ongeveer 150 personen. Versieringen waren niet aangebracht en er werd niet gecolporteerd. Er waren ongeveer 20 vrouwen aanwezig benevens een 5 tal mannen.

Te ongeveer 14,30 uur opende een onbekend gebleven persoon de vergadering met een woord van welkom tot de aanwezigen, terwijl hij er tevens zijn spijt over uitdrukte dat zo weinigen opgekomen waren. Hij memoreerde enkele gevallen waarbij gebleken was dat de ouders en zelfs de kinderen de partij van de stakende vrouwen gekozen hadden, zelfs was het voorgekomen dat kinderen "in staking" waren gegaan toen hun schoonmaakwerkzaamheden werden opgedragen. Vervolgens gaf hij het woord aan een lid van het Stakingscomité, mevr. TOLHUIS, (nadere gegevens niet bekend).

Spreekster gaf een zeer uitgebreide beschrijving van het werk van de schoonmaaksters en legde vooral de nadruk op het feit dat het in deze niet eens meer ging om een paar centen loon meer, doch ook en vooral om de verzorging van de kinderen. Daarom is het een volksbelang en moeten de ouders partij kiezen xx voor de werksters.

ok x Daarna werd het woord gevoerd door: Rika HUIG, geboren te Den Helder, 22 Augustus 1906, echtgenote van J.F. Kogenhop, wonende: Westlandgracht 89/III te Amsterdam. Spreekster beschreef de stemming in de Gemeenteraad over de staking der werksters en hekelde de houding van de Partij van de Arbeid in deze. Ook een uiting van de Wethouder, die gezegd had dat zij zich spiegelen moesten aan de verpleegsters, werd door haar fel aangevallen, daar de verpleegsters 2 jaren gacht hadden op verbetering. Ook zij was van mening dat de ouders van schoolgaande kinderen met de strijd van de werksters moesten instemmen.

De voorzitter deelde vervolgens mede dat het comité besloten had om de stakende vrouwen gaadwerkelijk steun te verlenen en wel in materiële zin, niet alleen in geld maar ook in natura. In verband hiermede zou huis aan huis gegaan worden voor een algemene inzameling en hij riep vrijwilligsters hiervoor op. Ook deelde hij nog mede dat er een bericht ingekomen was dat voor deze vergadering en voor de verdere actie geen zaalhuur betaald behoeft te worden. Daarna werd de vergadering te ongeveer 15,30 uur gesloten. De aanwezigen bleven meest nog wat na-praten. einde.

Tevens verzonden aan: B.M. Asd.
H.C. Asd.

G-4.

1013/

Betreft: activiteit Uniebonden
i.v.m. staking werkvrouwen

één bijlage

G e h e i m

Nadat in een vergadering van de B.N.O.P. op 17 Januari j.l. was besloten op meer dan één wijze door het Overheidspersoneel steun te doen verlenen aan de stakende werkvrouwen en daarbij gesproken werd van een kortere of langere sympathiestaking is door de bona-fide vakbeweging een gezonde activiteit ontwikkeld.

Op de eerste plaats werd op Woensdag 19 Januari j.l. in gebouw "Bellevue", alhier, een vergadering gehouden van de bestuurders en vertrouwenslieden der Uniebonden. Meer dan vierhonderd personen, dat wil zeggen bijna 100 % van de geïnviteerden, was ter vergadering aanwezig. Door de leiding van de betreffende bonden werd uiteengezet, wat de B.N.O.P. zich voorstelde te ondernemen en hoe hier-tegenover de houding van de Unie-leden zou dienen te zijn. Overigens werd verzocht met de meest mogelijke aandacht de stemming in de verschillende bedrijven te peilen en van bijzonderheden kennis te geven aan de bestuurders.

Door de vergaderden is in de volgende dagen stevig gewerkt en het is niet denkbeeldig, dat dit mede geleid heeft tot het volledig mislukken van de vergadering der G.P.N. op Vrijdag 21 Januari, waar, zelfs voor de partijvoorzitter Gerben Wagenaar, geen voldoende belangstelling was.

Verder heeft de activiteit van Unieleden gebracht, dat een viertal collecterende stakende werkvrouwen, die bij de uitbetaling van het weekloon in de remises aan de Havenstraat en de Lekstraat tegenwoordig waren, vanwege de directie werden verwijderd.

Ook is door de besturen van de Uniebonden contact opgenomen met vertegenwoordigers van de onderwijzers, ten-einde met deze groep te spreken over de mogelijke gevolgen van de actie in de scholen en hen te informeren over het standpunt van de bona-fide vakbeweging in deze.

Vandaag is aan alle leden van de samenwerkende organisaties een uiteenzetting toegestuurd over de ontwikkeling van het conflict en de daarbij door de B.N.O.P. gespeelde rol. Aan dit rapport wordt een exemplaar van deze circulaire toegevoegd. Meerdere duizenden exemplaren hiervan ~~worden~~ worden morgen en de volgende dagen aan en in de

/ zullen

Overheidsbedrijven worden verspreid. Op Woensdag 26 Januari a. s. wordt door de besturen van de Uniebonden vergaderd met hun leden, die noodgedwongen bij de staking zijn betrokken.

Teneinde te voorkomen dat door de personeelsleden van de betreffende bedrijven, om welke reden dan ook, wordt getekend op de steunlijsten, zou het gewenst kunnen zijn maatregelen te doen nemen tegen de soms in grote getale bij de uitgangen van de bedrijven aanwezig zijnde collecterende vrouwen.

Eveneens van de zijde der Uniebonden werd de aandacht gevestigd op, met name in de Indische Buurt, rondtrekkende groepjes stakende vrouwen, welke groepen, geassisteerd door mannen, soms zelfs in de nachtelijke uren, controle uitoefenen op het thuis zijn van personen, die zij verdenken van "onderkruipen". Deze "verdachte" personen moeten zich dan drie tot vier maal per nacht tonen aan de bedoelde groep.

Resumerend kan worden gezegd, dat, mede door de bovenomschreven activiteit van de Uniebonden, de stemming in de plaatselijke Overheidsbedrijven niet van die aard is, dat min of meer ernstige actie moet worden gevreesd. --
Einde.

W 13 / r

Volano 74339

24 NOV. 1949

1949.

GEHEIM.

22 November

Verbinding: No.12

Doss.7.7-26

Onderwerp: Pamflet B.N.O.P. aan de kaderleden

Datum ontvangst bericht: 19 November 1949

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

Hierbij wordt toegezonden een pamflet van de Bond van
Nederlands Overheids Personeel (B.N.O.P.), welk pamflet
is gezonden aan de kaderleden van genoemde bond. (einde)

Aan de kaderleden van de B.N.O.P.
.....

DE CHAUFFEURS VAN DE GEMEENTELIJKE REINIGING IN AMSTERDAM HEB-
BEN OP WOENSDAG 16 NOVEMBER j.l. BESLOTEN IN STAKING TE GAAN
OM LOONSVERHOOGING TE VERKRIJGEN.

De voorgeschiedenis is als volgt:

Tijdens de bezuinigingsperiode in 1933 werd door de gemeente Am-
sterdam de huisvuildienst gereorganiseerd. Van paard- en -wagen
werd overgegaan op de vuilnisauto.

Dit betekende voor de betrokken werklieden een aanmerkelijke ver-
slechtering. Zij gingen van groep 4 naar groep 3 en kregen de
titel van motorwagendrijver. Tot op dit moment staan zij in deze
groep en ontvangen dus een loon van f. 46.08 (bruto).

De chauffeurs gaan daarmee niet accoord. De B.N.O.P. heeft op
de voorgeschreven wijze deze zaak in de dienstcommissie aanhangig
gemaakt. In 4 vergaderingen is daarover gesproken - resultaat: nihil

-Op 3 November 1948; eerste discussies.

-Op 22 Maart 1949: in het vooruitzicht wordt gesteld pensioen op
55 jaar .

-Op 27 Juni 1949: weigering een voorstel tot opname van de motor-
wagendrijvers in groep 4 in behandeling te nemen.

-Op 31 October : opnieuw ingediend voorstel wordt afgewezen.

Aan het geduld der chauffeurs is thans een eind gekomen. Zij heb-
ben hun eigen leiding gekozen en onder die leiding vergaderd. Van
de 140 chauffeurs, waren pl. min. 125 aanwezig; de anderen hadden
gedeeltelijk dienst. Met slechts enkele stemmen tegen werd be-
sloten tot staking der werkzaamheden over te gaan.

De stakende chauffeurs ontmoeten allerwege veel sympathie. De ge-
meentelijke straatmakers weigerden zand te verwerken, dat aange-
voerd werd door middel van auto's van de Stadsreiniging. De arbeiders
werkzaam op het vliegveld Schiphol, die normaal met wagons van de
S .R. vervoerd werden, hebben geweigerd zich daarmee te laten ver-
voeren.

De spanning in enkele bedrijven is zeer groot. Bij het gemeento-
personeel te Amsterdam leeft zeer sterk het bewustzijn, dat de
strijd van de chauffeurs voor herindelung van hun functie van zeer
groot belang is voor de positie van het Overheidspersoneel. Dit
blijkt uit de gretigheid, waarmee de steunlijsten van het stakings-
comité worden ontvangen en de gulle wijze, waarop gesteund wordt.

Ook uit het land kwamen de eerste bewijzen van sympathie binnen.

Wij vertrouwen, dat onze kaders hun kameraden in het land op de juiste wijze zullen voorlichten over de grote betekenis van deze strijd. Het is noodzakelijk op korte termijn overal in het land ledenvergaderingen te beleggen om onze leden volledig op de hoogte te stellen. De eis herclassificatie der functies als middel tot loonsverhoging is urgenter dan ooit.

Het is de derde maal in korte tijd, dat het overheids personeel duidelijk blijk geeft de strijd voor zijn positieve verbetering niet te schuwen. De staking der schoonmaaksters te Amsterdam en Zaandam bracht de lonen van 60 op 70 cent. De langzaam-aan-actie der straatmakers in Den Haag bracht de helft der straatmakers reeds in groep 5 en naast andere verbeteringen een verhoging der tarieven met 1 cent en nog eens $6\frac{3}{4}\%$, in afwachting van de definitieve resultaten.

Thans staken de chauffeurs van de Stadsreiniging te Amsterdam -

Wij dringen er met klem bij U op aan op korte termijn in bestuursvergadering bijeen te komen om het vraagstuk van de indeling der functies aan de orde te stellen.

Hot Hoofdbestuur.

No. 154ⁿ-4-'50

Verslag openbare vergadering van
stakende stratenmakers.

DIENSTGEHEIM.

NIET O.K.
ACD/75
DAT 22/2.50
PAR: 20

6.357.2
65. 11
6.428
6.35
16 Augustus 1950.

17 AUG 1950 d
ACD/9/203

Op 15 Augustus 1950, tussen 9.30 en 10 uur, groeften een aantal stakende stratenmakers samen op de Noordermarkt, te Amsterdam. Onder de aanwezigen werd opgemerkt een fotograaf van "De Waarheid", blijkbaar in afwachting om op een geschikt moment een foto te nemen. Te 10 uur waren ongeveer 150 stakers aanwezig. Op dit tijdstip verscheen de voorzitter van de B.N.O.P., afdeling Amsterdam, genaamd: Gerrit BLOM, geboren te Amsterdam, 17-4-'09. De stakers verzamelde zich om hem heen, waarna hij hun mededeelde dat de Noordermarkt geen geschikte plaats was om te vergaderen, daar dit ogenblikkelijk door de Politie zou worden belet. Hij verzocht de aanwezigen te gaan naar het gebouw "Ons genoeg", in de Elandsstraat, te Amsterdam, alwaar te 10.30 uur zou worden vergaderd. Hierop gingen de stakers onmiddellijk uiteen en verdwenen in de richting van de Elandsstraat, te Amsterdam. (De fotograaf had inmiddels foto's genomen).

Te 11 uur werd de aangekondigde vergadering door BLOM, in het gebouw "Ons genoeg", geopend. Aanwezig waren 200 stakers. Zaalcapaciteit 150 zitplaatsen. BLOM begon met te zeggen dat de demonstratie van de stakende stratenmakers, die even te voren op de Noordermarkt werd gehouden, volkomen als geslaagd moet worden beschouwd. Wij zijn hier nu bijeen, aldus BLOM, om te besluiten wat er verder door ons moet worden gedaan in onze strijd. Gisteravond zijn wij, in een besloten ledenvergadering, overeengekomen om in staking te gaan, omdat ons werk nauw samenhangt met het werk van de stakende steenlossers. Wij willen geen "besmet" werk verrichten. Tevens hebben wij de eis gesteld een tweede loonsverhoging van 5%, plaatsing van de stratenmakers en opperlieden van de 4e in de 5e loonklasse, de wegwerkers van de 3e in de 4e loonklasse en de handlangers die thans nog in de 1e en 2e klasse zijn opgenomen, te plaatsen in de 3e loonklasse. Voorts hebben wij, zoals je weet, gisteren in onze vergadering een delegatie van 6 man gekozen. Deze delegatie zal heden, nog voor 12 uur, naar wethouder FRANKE gaan om met hem over onze eisen te onderhandelen. Gaat de vergadering hiermede accoord? Geroep "Ja". Ik verzoek verder dat jullie allemaal, met de leden van de delegatie, naar het gemeentehuis gaan om daar te demonstreren, om alzo kracht bij te zetten aan onze eisen. Wij laten niet langer met ons sollen. Lang genoeg is het gemeentepersoneel aan het lijntje gehouden.

Betreffende de demonstratie kwamen enige bedenkingen uit de zaal. Er werd o.a. gevraagd: "Als de Politie komt, wat dan?" BLOM antwoordde: "Wees niet zo kinderachtig. Wij zijn de baas in Amsterdam en dat moeten wij tonen. Met dat gespuis hebben wij niets te maken".

Nog werd door BLOM medegedeeld dat twee leden van de Unie-
bonden

DIENSTGEHEIM

in de vergadering aanwezig waren, die zich niet konden verenigen met het beleid van hun vakbestuurders. (Deze kameraden werden hartelijk toegejuicht).

Te 11.30 uur werd de vergadering door BLOM gesloten en vertrokken de aanwezigen naar het gemeentehuis.

Te 14 uur werd opnieuw vergaderd in het gebouw "Ons genoeg", om het resultaat van het onderhoud met wethouder FRANKE te bespreken. Aanwezig waren circa 200 personen.

De leiding van de vergadering berustte bij BLOM. BLOM begon met zijn verbazing uit te spreken over de activiteit van de Politie. Nog maar nauwelijks, aldus BLOM, hadden wij hedenmorgen het besluit genomen om te demonstreren en dit gebouw verlaten, of wij werden opgevangen door een sterke Politie-macht, die ons verhinderde te demonstreren. Dit blijft voor mij een raadsel hoe zij daar achter gekomen zijn.

Omtrent het onderhoud met wethouder FRANKE kan ik jullie geen mededelingen doen, omdat de wethouder weigerde mij te ontvangen. Geroep uit de zaal: "Hij is bang voor je".

Ik geef thans, aldus BLOM, het woord aan een van de leden van de delegatie, om hierover verslag uit te brengen.

Hierna werd verslag uitgebracht door een van de delegatieleden. (naam onbekend). Deze deelde mede dat zij een kort onderhoud met wethouder FRANKE hadden gehad. Zij hadden de wethouder medegedeeld dat de stratenmakers in staking waren gegaan, in de eerste plaats omdat het werk dat door de stratenmakers wordt verricht, besmet werk is en in de tweede plaats hebben zij de eis tot herclassificatie gesteld.

Wat het "besmette" werk betreft, had de wethouder gezegd dat hij daarover geen oordeel wilde uitspreken wat wél en wat niet "besmet" werk is. Wat de herclassificatie betreft, ja mijne heren, deze is op een oor na gevild. De zaak moet nog doorgegeven worden naar de directeurs om advies.

Op onze vraag, aldus spreker, in hoeverre de herclassificatie dan voorelkaar was en de uitvoering hiervan kon worden verwacht, werd ons door de wethouder medegedeeld, dat hij hierover verder niet meer wilde spreken, zolang er gestaakt werd. De staking, aldus de wethouder, zal de herclassificatie niet bespoedigen, **al** zal deze ook een eeuwigheid duren.

Het resultaat van onze onderhandeling met de wethouder is dus pover kameraden. Wij hebben de wethouder medegedeeld dat wij dit aan de stakers zouden voorleggen en dat hij het resultaat dan wel zou horen. Hierop antwoordde de wethouder dat hij dit zeer op prijs stelde. Dus kameraden, de wethouder stelt het wel op prijs om jullie mening hierover te horen. De deur staat nog open.

Vervolgens werd nog gesproken door Jan STOOPENDAAL, geboren te Gouda, 31-5-'97, wonende Ingogostaat 14, te Amsterdam, landelijk voorzitter van de B.N.O.P.

Deze spreker deelde mede dat de staking van de stratenmakers een..

DIENSTGEHEIM

gerechtvaardigde staking is, die ten volle door de B.N.O.P. wordt gesteund.
Hij gaf nog een uiteenzetting dat in de meeste plaatsen in Nederland de stratenmakers zijn ingedeeld in de 5e loonklasse. In Amsterdam, de hoofdstad van Nederland, staan zij in de 4e loonklasse. Spreker noemde dit een schande. Er is wel geld voor oorlogsdoeleinden maar niet voor de gemeentewerkman. Spreker waarschuwde de stratenmakers van Amsterdam dat de mogelijkheid niet uitgesloten is dat het in Amsterdam zover komt, gezien het advies dat de wethouder moet hebben van de directeuren, dat een deel van de stratenmakers zal overgaan naar de 5e loonklasse en een deel zal blijven in de 4e loonklasse. Hiervoor moeten wij, aldus spreker, op onze hoede zijn.

Na nog een opwekking van de heer BLOM om pal te staan in de strijd en iedere morgen om 7.30 uur bijeen te komen in de Van Reigersbergenstraat, werd de vergadering te 15 uur gesloten.

.....B5

Tevens verzonden aan: B.M. Asd.
H.C. Asd.

No. 138

No. 44^L-4/51.

Betreft: BNOP-actie.

VERTROUWELIJK

Bijlagen: 2

UITTREKSEL	
U.l.	: OD 1227
Ag.no.	: 107667
Voor	: OD 169-

DUPLICAAT

107667

18 April 1951.

Met verwijzing naar het U toegezonden rapport inzake actie der gemeentelijke straatmakers, alhier (vide No.44h-4/51 dd. 11 April 1951), wordt ten vervolge medegedeeld dat de BNOP het hierbij niet heeft laten zitten.

Een aan het gemeentepersoneel van Amsterdam gericht pamflet, waarin, evenals in De Waarheid, de door het gemeentebestuur van Amsterdam toegezegde directe uitkering (lees: voorschot) van de 5%, als een belangrijke overwinning werd uitgesproken, riep genoemd personeel op om de strijd voor een nieuwe 10% en algehele classificatie met de scherpste middelen voort te zetten. "Demonstreert voor Uw eisen, tot staking toe".

Op 6 April 1951, in de middaguren, werd een uit 2 man bestaande delegatie van de Stadsreiniging door de wnd. Burgemeester ontvangen. Toen nog werd directe uitbetaling van de 5% geëist. In de omgeving van het Stadhuis verbleef een 50-tal personeelliden van de Stadsreiniging. Een in De Waarheid van 12 April gepubliceerd "arcor"-bericht maakte melding van onder het reinigingspersoneel bestaande grieven inzake lonen en arbeidsvoorwaarden (=herclassificatie).

[van de buiten-
dienst. Het to-
taalcijfer voor
dit bedrijf is
ca. 1200.

Op 17 April jl., begaven zich ca. 107 chauffeurs en straatvegers van de Stadsreiniging in een wilde staking. Dit is circa 20% van het bestaande reinigingspersoneel. Een delegatie begaf zich naar het Stadhuis om 10% loonsverhoging te eisen. De delegatie werd niet ontvangen. Te 13 uur gingen de stakers weer aan het werk.

Benzelfde lot ondergingen delegaties van Publieke Werken en het Trambedrijf.

Wat dit trambedrijf betreft zij vermeld dat het "Trambestuur BNOP" een oproep aan het rijdend personeel deed verschijnen, waarin, met referte aan "klinkende overwinningen" inzake de 5%, onmiddellijke uitbetaling, herclassificatie van diverse groepen gemeentearbeiders, kennis werd gegeven van een op Maandagavond en Maandagnacht (16 April jl.) te houden vergadering. "Op voor herclassificatie".

Op die avondvergadering waren slechts 28 personen, inclusief 3 vrouwen en 5 bestuursleden, aanwezig. Tot de bezoekers behoorde het U bekende communistische gemeenteraadslid Aloysius Theodorus BARNING (15.4.14).

De herclassificatie kwam vrijwel niet aan bod. Gerhard GROOT ROESSINGH (22.10.13) hield de aanwezigen bijna 2 uur bezig met een verhandeling over de internationale toestand.

Naar